

PBLQ

**Onderzoek scenario's voor samenwerking op een e-
depot voorziening**

offerte advies
3731
versie 1.0
13 januari 2020

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	1
1.1	Achtergrond	1
1.2	Leeswijzer	2
2.	Opdrachtbeschrijving	3
2.1	Vraagstelling	3
2.2	Onze visie op de opdracht	3
2.3	Referentiekaders	6
3.	Voorgestelde aanpak	7
3.1	Resultaat van de opdracht	7
3.2	Werkwijze	7
3.2.1	Overzicht	7
3.2.2	Initiatie	8
3.2.3	Inventarisatie	8
3.2.4	Scenariovorming	8
3.2.5	Rapportage	10
3.3	Planning	10
3.4	Afstemming met opdrachtgever	11
3.5	Risico's	11
4.	Projectteam en investering	12
4.1	Het team	12
4.2	Referentie opdrachten	13

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

Voor de archivering van digitaal gevormd archief heeft het Nationaal Archief (NA) een digitale infrastructuur aangelegd. Van deze infrastructuur maken ook zorgdragers (verantwoordelijke overheidsorganen) binnen de rijksoverheid gebruik voor overbrenging van hun digitaal archief, alsmede de Regionale Historische Centra (RHC's) voor het beheer van de aan hen overgedragen digitale archieven.

Een aantal ontwikkelingen maakt het noodzakelijk om opnieuw te bezien op welke manier de door het Nationaal Archief aangelegde digitale infrastructuur (e-depotvoorziening) kan worden ingezet en door wie. De belangrijkste ontwikkelingen zijn:

- ▶ De minister heeft aangegeven uit de gemeenschappelijke regelingen van de RHC's te willen terugtreden;
- ▶ Verdere ontwikkeling van lokale dienstverlening vanuit het NA knelt met de reikwijdte van de ministeriele verantwoordelijkheid;
- ▶ Daarnaast is de gedeelde digitale infrastructuur nog volop in ontwikkeling, en is het van belang om toekomstbestendig te blijven;
- ▶ Bovendien willen veel gemeenten, provincies en waterschappen een betrouwbare en duurzame oplossing voor het digitaal archief.

Kortom, voldoende aanleiding en reden om de positionering van de landelijke e-depotvoorziening/ e-depot voorziening van het NA te willen herbezien.

Aan een aantal partijen waaronder PBLQ is gevraagd om een offerte uit te brengen voor het uitvoeren van een onderzoek waarin deze vraag centraal staat.

Wij zijn hiertoe gaarne bereid en stellen PBLQ graag kort aan u voor. PBLQ heeft dertig jaar ervaring op het gebied van data, informatie, technologie en innovatie in de publieke sector. Onze adviseurs werken intrinsiek gemotiveerd samen met opdrachtgevende organisaties aan de verbetering van de publieke sector. Wij hebben twee focusgebieden. Het eerste is de samenleving die verandert door digitalisering, waardoor publieke organisaties voor nieuwe vraagstukken komen te staan. Interventies en regelgeving vergen verandering om kansen voor de samenleving te benutten en om bescherming te bieden waar dat nodig is. Wij helpen daarbij vanuit verschillende disciplines. Het tweede focusgebied is de digitalisering van publieke organisaties. Hieronder verstaan wij zowel de wereld van ICT als de wereld van beleid, leiding en bestuur. Dit kunnen wij volledig onafhankelijk doen, omdat we zelf geen ICT producten en diensten leveren. Opdrachtgevers op elk niveau noemen ons een zeer vertrouwde adviseur, en daar zijn wij trots op.

Wij werken bij voorkeur in multidisciplinaire teams en in samenwerking met opdrachtgevers. Wij werken veelvuldig samen met bureaus die aanvullende expertise inzetten. In onze opdrachten gaan creativiteit en innovatie hand in hand met vakkennis en relevante ervaring. Uit opdrachtbeoordelingen blijkt dat opdrachtgevers samenwerking met onze adviseurs zeer positief waarderen.

Wij stellen betrouwbare diagnoses, geven bruikbaar advies, leiden op en leveren tijdelijk management en expertise. Ministeries, uitvoeringsorganisaties, provincies, gemeenten, waterschappen en not-for-profit organisaties zijn onze opdrachtgevers.

De adviseurs, die wij voor dit onderzoek en advies in deze offerte voorstellen, hebben veel ervaring met vraagstukken op het gebied van informatiebeheer/archivering, hebben ruime ervaring met bestuurlijke processen en zijn als geen ander in staat om bestuurlijke, juridische, organisatorische en IT-technische aspecten in verband met elkaar te brengen en daarover op een begrijpelijke wijze te adviseren. Ze zijn daarom zeer goed in staat om deze opdracht voor u uit te voeren.

1.2 Leeswijzer

Deze offerte is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 gaan wij in op de opdracht en onze visie daarop. Hoofdstuk 3 beschrijft de door ons voorgestelde aanpak, de planning en de risico's. In hoofdstuk 4 presenteren we het onderzoeksteam en gaan we in de organisatie van het onderzoek, de benodigde capaciteit, de kosten en enkele referentieopdrachten.

2. Opdrachtbeschrijving

2.1 Vraagstelling

Op basis van uw offerteaanvraag met kenmerk 17714267 alsook de informatiebijeenkomst van 10 december jongstleden en de ontvangen nota van inlichtingen, stellen wij de volgende opdrachtomschrijving voor:

Voer een verkennend onderzoek uit naar de vraag op welke wijze – straks als de minister van BVOM uit de gemeenschappelijke regelingen (RHC's) is getreden - de samenwerking tussen het Nationaal Archief en de RHC's kan worden vormgegeven rondom de dienstverlening op het e-depot.

Onderdeel van de verkenning is het in kaart brengen van een aantal scenario's voor samenwerking. Aan de ene kant van het spectrum is het scenario voorzien waarin er een generiek e-depot dienst is die door alle bestuurslagen kan worden gebruikt. Aan de andere kant van het spectrum is het scenario voorzien waarin iedere autonome entiteit (binnen elk van de bestuurslagen) een eigen e-depot voorziening heeft. En daartussen zijn vele (tussen-) scenario's denkbaar, waarvan er één of twee in kaart moeten worden gebracht.

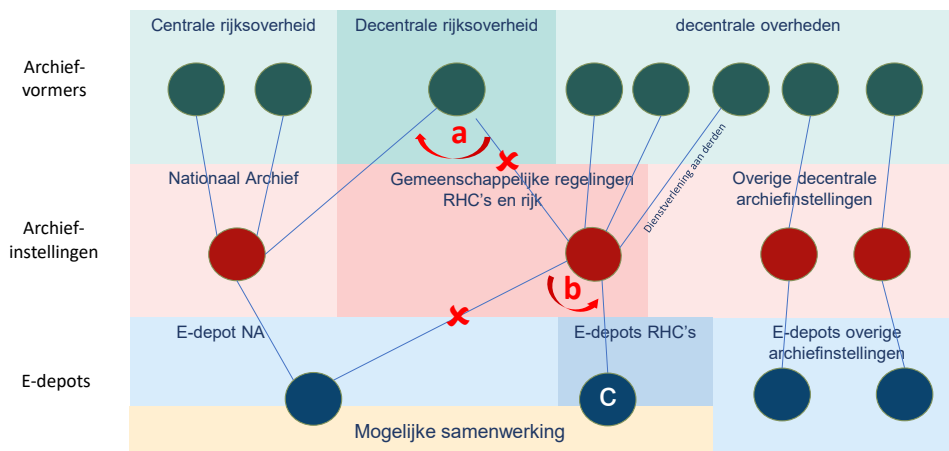
Het onderzoek dient niet alleen een uitgewerkte beschrijving van de verschillende scenario's op te leveren, met aandacht voor bestuurlijke, juridische, organisatorische, financiële en technische consequenties, maar ook aandacht voor de haalbaarheid van elk van de onderzochte scenario's en impact op de archieffunctie van de betrokken partijen.

Opdrachtgever voor deze opdracht is mevrouw dr.ir. A.M.C. van Rijn, directeur Media en Creatieve Industrie van het ministerie van OCW. Namens haar treedt mevrouw E. Scholten-Aalbers op als dagelijks contactpersoon.

2.2 Onze visie op de opdracht

Om de onderzoeksvraag goed te kunnen te interpreteren schetsen we eerst de context die naar onze mening relevant is.

Rondom e-depot dienstverlening kunnen drie groepen belanghebbenden worden onderscheiden: archiefvormers, archiefinstellingen en leveranciers van gemeenschappelijke infrastructuur. Dit is geschetst in figuur 1.

Figuur 1 - Context

In de bovenste laag zijn de archiefvormers (zorgdragers, verantwoordelijke overheidsorganen) weergegeven waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen centrale en decentrale rijksoverheden, en vervolgens de provinciale, gemeentelijke overheden en waterschappen (decentrale overheden). In de middelste laag zijn de archiefinstellingen weergegeven waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen het Nationaal Archief, gemeenschappelijke regelingen met RHC's waarin nu nog het rijk deelneemt, alsmede overige archiefinstellingen zoals gemeentearchieven en streekarchieven. De onderste laag geeft de e-depot voorzieningen weer die onderdeel kunnen zijn van de archiefinstellingen of (in de toekomst) betrokken kunnen worden van externe dienstverleners.

Uit uw aanvraag destilleren wij een tweetal belangrijke ontwikkelingen, die in de figuur zijn aangeduid met overeenkomstige letters, te weten:

- (a) het in de toekomst onderbrengen van digitale archieven bij het Nationaal Archief door de decentrale rijksoverheden, en
- (b) het niet langer de verantwoordelijkheid dragen/voelen voor het faciliteren van e-depot voorzieningen door de rijksoverheid, met als consequentie dat de RHC's – nadat de minister van BVOM uit de gemeenschappelijke regelingen is getreden – eigen e-depot voorzieningen (c) dienen te treffen, waarbij alle opties van samenwerking met het Nationaal Archief nog open staan.

De essentie van uw onderzoeksvraag is welke vormen van samenwerking tussen het e-depot van het Nationaal Archief en de toekomstige e-depots van de RHC's mogelijk zijn, waarbij enerzijds rekening wordt gehouden met een heldere, duurzame verantwoordelijkheidsverdeling zoals vastgelegd in de Archiefwet en anderzijds toch vormen van samenwerking tussen archiefinstellingen mogelijk blijven vanwege de vele uitdagingen rondom het archiveren van digital born informatie die nog voor liggen.

Deze context leidt wat ons betreft tot de existentiële vraag welke vorm samenwerking het meest wenselijk is. Wat willen de RHC's nu meer scherp gearticuleerd is dat zij echt een zelfstandige verantwoordelijkheid hebben aangaande de e-depot voorzieningen? Hoe waarderen zij de huidige samenwerking met het NA aangaande e-depots, en wat betekent dat voor de samenwerking? Het is naar onze visie niet alleen waardevol, maar zelfs voorwaardelijk om het onderzoek te starten met vragen die hierop gericht zijn.

Ter ondersteuning van deze centrale vraag over samenwerking hebben wij reeds het volgende model ontwikkeld, dat we tijdens de uitvoering van het onderzoek willen gebruiken. Het model beschrijft een aantal niveaus van samenwerking tussen de RHC's en het Nationaal Archief. Die niveaus zijn van toenemende intensiteit, en daarmee ook van steeds meer intensieve dienstverlening die alleen werkt als er grote mate van overeenstemming is over de eraan te stellen eisen (functionaliteiten, kwaliteit, dienstverleningsnormen).

In de onderstaande tabel is dit weergegeven als een stapel van (niet uitputtend beschreven) niveaus van dienstverlening. Samenwerking is mogelijk door op één of meerdere niveaus diensten gemeenschappelijk te organiseren of te verwerven.

Niveau van samenwerking	Producten/diensten
Uitplaatsing diensten	Beheerdiensten
Additionele diensten	Collectiebeheer, publicatie
Basis e-depot diensten	Ingericht e-depot (SAAS)
Platform diensten	Systeemsoftware (PAAS)
Hosting diensten	Hardware en housing
E-depot software	Gemeenschappelijke verwerving
Gemeenschappelijk kader (architectuur)	Uitbouwen MARA

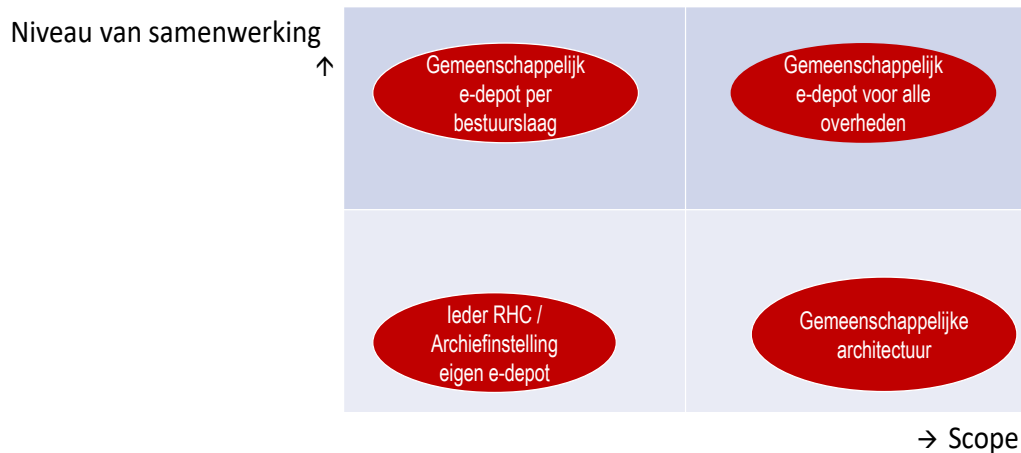
De meest basale vorm van samenwerken is het verder ontwikkelen en borgen van kennis door bijvoorbeeld gezamenlijk een referentiearchitectuur te onderhouden. Een daarop gestapelde vorm van samenwerking kan zijn het gezamenlijk verwerven van e-depot software op basis van een gemeenschappelijk eisenpakket. Weer een stapje verder in de samenwerking is bijvoorbeeld het gemeenschappelijk betrekken van housing- en hostingdiensten (hardware en ICT-infrastructuur) voor elke van de autonome e-depots. Daar dan weer een stapje bovenop is het gebruik van gemeenschappelijke systeemsoftware en generieke tooling zoals die bijvoorbeeld op dit moment wordt aangeboden door overheidsdatacentra (ODC).

Weer een stap verder is gezamenlijke verwerving en beheer van e-depot software waarbij elke gebruikende instelling zijn eigen "instantie" krijgt. In de ICT-wereld wordt deze vorm van samenwerking veelal aangeduid met "platform as a service" (PAAS). Nog verdere samenwerking kan worden bereikt door de e-depots technisch en functioneel op dezelfde wijze in te richten. Er is dan nog steeds een eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van het gebruik, maar het technisch en functioneel beheer wordt efficiënter en betrouwbaarder door het gezamenlijk te organiseren. Deze vorm van dienstverlening kan hiermee worden beschouwd als een overheidssoftwaredienst ("software as a service" - SAAS). De huidige e-depot dienstverlening vanuit het Nationaal Archief kan ons inziens worden gezien als een vorm van dienstverlening die zich begeeft tussen PAAS en SAAS in.

Tenslotte is het denkbaar om bedrijfsprocessen rondom een e-depot als dienstverlening aan te bieden aan zowel archiefinstellingen als aan archiefvormers (uitplaatsing). Hiervoor moet wel worden bepaald welke aard en niveau van dienstverlening gewenst is. Zo zullen bij uitplaatsing aanvullende eisen worden gesteld ten aanzien raadpleging, vernietiging, metadatering en openbaarheidsbeperking die niet gelden voor een e-depot voor overgebracht archief. Bij deze vorm van dienstverlening wordt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering belegd bij een samenwerkingsverband.

Elk niveau heeft specifieke toegevoegde waarde, maar ook consequenties, zowel *juridisch* (b.v. mededinging), *technisch* (benodigde standaardisatie en architectuur-afspraken), *organisatorisch* (afstemming, verantwoordelijkheden, organisatievorm) als *financieel* (investeringen, exploitatiekosten).

Door niveaus van samenwerking en scope (deelnemende bestuurslagen) tegen elkaar af te zetten, kunnen verschillende scenario's worden onderscheiden. Dit is in figuur 2 geïllustreerd.

Figuur 2 - Voorbeelden van scenario's

Om deze figuur goed te begrijpen is het van belang om te beseffen dat het mogelijk is om voor elk niveau van samenwerking, apart te kijken naar de scope. Zo kun je bijvoorbeeld gezamenlijk werken aan een architectuur, terwijl iedere archiefinstelling zijn eigen e-depot heeft. Maar kun je bijvoorbeeld ook een SAAS-achtige (gemeenschappelijk dienstencentrum) oplossing realiseren per bestuurslaag.

In het onderzoek zullen we aan de hand van het hierboven geschetste model de verschillende scenario's uitwerken.

Ook biedt het gepresenteerde model ten aanzien van de verschillende niveaus van samenwerking handvatten om het juridische vraagstuk te behandelen. Zo zal in het geval dat de samenwerking tussen de archiefinstellingen zich richt op kennisontwikkeling en het onderhouden van een referentie-architectuur de juridische aspecten van geheel andere aard zijn dan wanneer de samenwerking gericht is op het realiseren van een gezamenlijke SAAS-dienstverlener voor alle bestuurslagen. In dat laatste geval speelt nadrukkelijk de vraag wat de 'overheid' nadrukkelijk zelf wil blijven doen en wat aan de markt kan worden uitbesteed. Het kan dan nog steeds zo zijn dat een vertrouwde dienstverlener binnen het domein van de overheid wenselijk of zelfs vereist is, terwijl ondersteunende diensten zoals aanschaf van hardware en software aan de markt wordt uitbesteed.

Juist op dit punt zien wij – qua denken – de nodige samenhang met het programma DSO waar het ministerie van BZK mee is belast ter ondersteuning van de aanstaande omgevingswet. Wij als PBLQ hebben vele bijdragen geleverd bij de opzet van het/de DSO en zijn tot op heden er nog steeds nauw bij betrokken. Wat ons betreft – juist in relatie tot uw vraag – een relevante referentie, en verwijzen dan ook graag naar paragraaf 4.3 van onze offerte.

2.3 Referentiekaders

Zoals hiervoor al beschreven willen wij vooral gebruik maken van hiervoor gepresenteerde modellen. Waar nodig zullen wij gebruik maken van MARA 1.0, alsook andere gangbare methodieken en best practices zoals bijvoorbeeld ITIL, BiSL, ASL en IT-CMF die IT-algemeen gerelateerd zijn en ED3 en MDTO (als opvolger van TMLO) die archiefspecifiek zijn.

3. Voorgestelde aanpak

In dit hoofdstuk presenteren wij de door ons voorgestelde aanpak. Wij gaan achtereenvolgens in op de werkwijze en de daarin te onderscheiden fasen, de planning van het onderzoek in de tijd en de randvoorwaarden voor een succesvolle uitvoering van het onderzoek. Wij beginnen met het beschrijven van het beoogde resultaat van het onderzoek.

3.1 Resultaat van de opdracht

Het onderzoek levert een rapport op, bestaande uit een aantal delen, met daarin beschrijvingen van:

- ▣ De huidige situatie, met daarin een heldere beschrijving van de feitelijke dienstverlening vanuit het NA als e-depotdienstverlener aan de RHC's, alsook een beschrijving per RHC met daarin hun feitelijke dienstverlening voor 'digital born' archiveren; deze beschrijving is inclusief de huidige bestuurlijke, financiële, juridische, organisatorische en technische verhoudingen.
- ▣ Een aantal scenario-beschrijvingen die zijn uitgewerkt naar de onderscheiden aspecten, te weten: bestuurlijk, juridisch, financieel, organisatorisch en technisch.
- ▣ Per scenario een uitwerking van de consequenties op de feitelijke dienstverlening vanuit zowel het NA (als e-depot dienstverlener) als de RHC's (impactanalyse).
- ▣ Een samenvatting waarin de inhoud van alle genoemde delen tot een duidelijk en helder leesbare tekst is samengebracht, en als basis kan dienen voor besluitvorming.

In het hierna volgende wordt aangegeven langs welk proces bovengenoemde documenten tot stand zullen komen en hoe gedurende dat proces de afstemming en validatie van de stukken met betrokken partijen wordt georganiseerd.

3.2 Werkwijze

3.2.1 Overzicht

Ons voorstel is om het onderzoek – uitgaande van de in het voorgaande hoofdstuk geschetste visie – op te splitsen in vier fasen: initiatie, inventarisatie, scenariovorming en rapportage. De hoofdlijnen van deze aanpak zijn in figuur 3 geschetst en worden hierna per fase uitgewerkt.

	Initiatie	Inventarisatie	Scenariovorming	Rapportage
Activiteiten	Vaststellen van: <ul style="list-style-type: none"> ▣ Uitgangspunten ▣ Aannames ▣ Documentatie ▣ Organisatie onderzoek ▣ Planning ▣ Afstemming 	Inventariseren van: <ul style="list-style-type: none"> ▣ Eisen dienstverlening ▣ Vormen van samenwerking ▣ Kosten 	Uitwerken consequenties: <ul style="list-style-type: none"> ▣ Technisch ▣ Juridisch ▣ Financieel ▣ Organisatorisch ▣ Inventariseren voor- en nadelen en toetsing haalbaarheid 	<ul style="list-style-type: none"> ▣ Opstellen concept eindrapportage ▣ Review door opdrachtgever en begeleidingscommissie ▣ Opstellen definitief rapport
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> ▣ Werkplan 	<ul style="list-style-type: none"> ▣ Tussenrapportage 	<ul style="list-style-type: none"> ▣ Presentatie uitgewerkte scenario's met voor- en nadelen 	<ul style="list-style-type: none"> ▣ Eindrapport ▣ Presentatie

Figuur 3 - Hoofdlijnen aanpak

3.2.2 Initiatie

Het onderzoek start met een kick-off bijeenkomst waarbij wij samen met de opdrachtgever nadere afspraken maken over de aanpak en de planning van het onderzoek. Tijdens deze bijeenkomst:

- ▶ Verifiëren we de aannames en uitgangspunten zoals verwoord in deze offerte;
- ▶ Stellen we vast welke documentatie we meenemen in voor het onderzoek;
- ▶ Bepalen we welke organisaties in het kader van het onderzoek zullen worden betrokken en wie worden betrokken bij de interviews. Gelet op de aard van het onderzoek achten wij het van belang om in ieder geval de directies van de RHC's alsook het NA te betrekken. Daarnaast zullen gesprekken gevoerd moeten worden met meer inhoudelijke deskundigen (zowel RHC's als NA);
- ▶ Stellen we de rol van de begeleidingscommissie vast;
- ▶ Maken we afspraken over de detailplanning en de momenten van overleg met de begeleidingscommissie en de opdrachtgever.

Het resultaat van deze fase is helderheid over het verdere verloop van het onderzoek en een werkplan met afspraken over taakverdeling, rollen en planning.

3.2.3 Inventarisatie

Tijdens deze fase inventariseren we op basis van 20-25 gesprekken met het Nationaal Archief, RHC's, experts en wellicht enkele archiefvormers:

- ▶ Wat we verstaan onder e-depots en welke vormen er bestaan;
- ▶ Welke vormen van e-depot dienstverlening we kunnen onderscheiden;
- ▶ Welke eisen daaraan worden gesteld zowel uit de optiek van de archiefinstellingen als de archiefvormers;
- ▶ Wat de huidige situatie is en hoe de huidige samenwerking wordt ervaren (wat gaat goed, wat kan beter);
- ▶ Welke behoefte aan samenwerking is en op welke punten dit mogelijk is;
- ▶ Welke kosten verbonden zijn aan het inrichten en in stand houden van e-depots.

Onze interviews voeren we uit op semi-gestructureerde wijze waarbij we gebruik maken van een interviewleidraad. Het voordeel van het gebruik van semi-gestructureerde interviews ten opzichte van bijvoorbeeld (on)gestructureerde interviews is dat de gesprekspartners zich kunnen voorbereiden maar er in de loop van het interview tevens de ruimte is om dieper op zaken in te gaan. Op deze manier kunnen belangrijke factoren aan het licht komen, waar in een gestructureerd interview geen aandacht aan kan worden besteed.

Van de gesprekken wordt een kort verslag gemaakt dat ter validatie aan de geïnterviewden wordt voorgelegd.

Deze fase sluiten we af met een beknopte tussenrapportage aan de begeleidingscommissie en opdrachtgever met daarin de belangrijkste resultaten (niet naar personen herleidbaar), zie het als onze bevindingen, uit de interviews.

Zoals eerder aangegeven wordt tijdens de "initiatie" precies bepaald wie onze gesprekspartners zullen zijn en welke documentatie beschikbaar is.

3.2.4 Scenariovorming

Op basis van de resultaten de voorgaande fase doen we een voorstel voor een aantal scenario's die we in een workshop met de begeleidingscommissie/opdrachtgever willen bepalen. Op basis van de resultaten uit fase 1 bereiden wij de workshop voor, maar juist vanwege het goed kunnen 'doordenken' wat de relevante criteria zijn op basis waarvan de scenario's worden gekozen, achten wij een workshop als zeer effectief. De resultaten van de workshop worden aan de begeleidingscommissie voorgelegd ter validatie.

Zoals eerder geformuleerd zijn er vele scenario's te bedenken. Wij gaan ervan uit dat in overleg met de begeleidingscommissie uiteindelijk vier tot maximaal vijf scenario's worden geselecteerd. Met de begeleidingscommissie geven wij dan ook gelijk toepasselijke 'namen' aan de scenario's, die gaan helpen bij de brede communicatie met alle stakeholders en de besluitvorming die na het onderzoek zijn beslag zal gaan krijgen.

Vervolgens werken we elk van de geselecteerde scenario's uit met betrekking tot de volgende aspecten:

- ▼ Dienstverlening, onder andere:
 - Beschrijving samenwerking c.q. onderlinge dienstverlening (aard, scope van te leveren producten en diensten);
 - Dienstverleningsniveaus;
 - Impact op Nationaal Archief en RHC's;
 - Impact op archiefvormers en gebruikers.
- ▼ Technisch, onder andere:
 - Architectuur (o.a. koppeling e-depot aan collectiebeheersystemen, publicatiesystemen, systemen zorgdragers, etc.);
 - Gebruik van standaarden voor informatie-uitwisseling;
 - Beveiligings- en autorisatieaspecten;
 - Hergebruik bestaande digitale infrastructuur.
- ▼ Financieel, onder andere:
 - Investerings;
 - Transitiekosten;
 - Exploitatiekosten;
 - Schaaleardeffecten.
- ▼ Juridisch, onder andere:
 - Mededinging;
 - Bestuursrechtelijke aspecten van samenwerking tussen bestuurslagen.
- ▼ Organisatorisch, onder andere:
 - Benodigde centrale kaders, beleid en ondersteuning;
 - Verdeling van taken en verantwoordelijkheden;
 - Kennisopbouw en -uitwisseling;
 - Organisatie van de samenwerking;
 - Inrichting beheer.

Van elk van de scenario's wordt een beschrijving gemaakt die voldoet aan uw wensen. Die beschrijving omvat:

- ▼ Beschrijvend:
 - Een beschrijving van de beoogde samenwerking aan de hand van de niveaus van samenwerking die tot het scenario behoren, alsook de reikwijdte (scope) van die samenwerking;
 - Welke producten en diensten worden geleverd door het NA, welke producten en diensten worden geleverd door de RHC's en wie nu precies wat aan wie levert;
 - Een beschrijving van de architectuur die bij het scenario hoort;
 - Een beschrijving van de impact van het scenario op de huidige dienstverlening vanuit het NA en de impact op de kennisontwikkeling rondom de voorzieningen voor het NA en de RHC's;
 - Suggesties voor maatregelen om het scenario succesvol te laten zijn.

Consequenties en impact:

- Beschrijving van de organisatorische en bestuurlijke consequenties alsook de impact op de archieffunctie van betrokken partijen;
- Beschrijving van de juridische consequenties en haalbaarheid;
- Beschrijving van de financiële en bedrijfseconomische consequenties en haalbaarheid;
- Beschrijving van de technische consequenties en haalbaarheid.

Indien nodig zullen aanvullende interviews plaats vinden met experts en vertegenwoordigers van Nationaal Archief en RHC's.

Aan het eind van deze fase presenteren we de verschillende scenario's tijdens een gezamenlijke validatiebijeenkomst met de opdrachtgever, de begeleidingscommissie en de andere te bepalen RHC's.

Na de validatiesessie werken we de bevindingen uit en sturen die samen met de presentatie ter review aan de deelnemers van de validatiesessie.

3.2.5 Rapportage

De bevindingen uit de voorgaande fases verwerken we in een concept rapportage die een zo volledig mogelijk beeld zal geven van de uitkomsten op dat moment. De conceptrapportage leggen we voor aan de opdrachtgever en de begeleidingscommissie. Vervolgens verwerken we de feedback in de uiteindelijke eindrapportage. Zo kunnen eventuele nuanceringen, sterke punten en hiaten tijdig aangekaart worden.

Het eindresultaat is een zelfstandig leesbaar rapport met een duidelijk antwoord op de gestelde vragen uit de opdrachtschrijving. Dit doen we op een gestructureerde manier, zodat per vraag ook een antwoord gevonden kan worden in de rapportage. Na een laatste verificatieslag met de opdrachtgever maken we deze rapportage definitief.

Desgewenst lichten we de conclusies uit het eindrapport toe tijdens een afsluitende presentatie.

3.3 Planning

De globale planning ziet er als volgt uit:

Fase	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul
Initiatie	■					
Inventarisatie	■	■	■	■		
Scenariovorming			■	■	■	
Rapportage					■	■

Wij gaan ervanuit dat de opdracht start per 7 februari 2020. De zwarte balken geven de globale planning aan, waarbij wij er rekening mee houden dat juist gedurende inventarisatiefase enige uitloop kan ontstaan vanwege beschikbaarheid van te interviewen personen. Vooralsnog denken wij dat oplevering van de definitieve eindrapportage eind juni 2020 haalbaar is.

Het symbool "◆" geeft de momenten aan waarop wij afstemming met de begeleidingscommissie / opdrachtgever voorzien.

3.4 Afstemming met opdrachtgever

Ten behoeve van een voorspoedige voortgang van het onderzoek stellen wij voor een tweewekelijks een afstemoverleg te hebben met mevrouw E. Scholten - Aalbers. Tijdens de initiatiefase zullen concrete afspraken gemaakt worden op welke wijze de afstemming wordt ingeregeld.

3.5 Risico's

Voor de uitvoering van dit onderzoek voorzien wij vooralsnog de tijdige beschikbaarheid van te interviewen personen als een reëel risico. In onze planning houden wij hiermee rekening door enige uitloop te kunnen absorberen. Daarnaast stellen wij een regulier afstemoverleg met de vertegenwoordiger van de opdrachtgever voor elkaar tijdig te kunnen informeren over onvoorziene zaken en daarop te kunnen handelen.

4. Projectteam en investering

In dit hoofdstuk stellen wij het voor dit onderzoek geselecteerde team graag aan u voor. Daarnaast geven wij een inschatting van de benodigde capaciteitsbesteding van onze zijde en de daarmee gepaarde gaande investering. Ten slotte bevat het hoofdstuk referenties om u een goede indruk te geven welke klussen door de voorgestelde teamleden in het recente verleden zijn uitgevoerd.

4.1 Het team

Het onderzoek zal worden uitgevoerd door Marcel Bom, Judith Blijden en Paul Deurvorst, allen adviseur bij PBLQ. De opdrachtverantwoordelijkheid zal berusten bij eerstgenoemde. Wij denken dat dit team bij uitstek in staat is om het door u gevraagde onderzoek uit te voeren. Zo heeft Marcel al vele jaren ervaring met informatievraagstukken binnen de overheid in het algemeen en heeft hij in 2013 een min of meer vergelijkbaar onderzoek geleid, met uw ministerie als opdrachtgever, naar de impact van digitale archiefvorming, wat mede aan de basis heeft gestaan voor het programma DTR en Archief2020. Judith heeft ruime ervaringen met samenwerkingsvorming binnen de cultuursector en Paul beschikt over zowel 'hands-on' kennis van informatiebeheer alsook kennis over de daarbij in te zetten techniek (ICT en applicaties). Overigens, alle drie hebben ze (ruime) ervaring met het werken in bestuurlijk complexe omgevingen en begrip voor de rollen en verhoudingen die daarbij spelen.

Bijgevoegd aan deze offerte treft u de CV's van het team. In onderstaande stellen wij elk van hen op basis van een korte omschrijving aan u voor.

Daarnaast wordt vanuit PBLQ de opdracht voorzien van interne kwaliteitsborging. Deze rol wordt verzorgd door r Piet Hein Minneché. Hij ziet erop toe dat de opdracht wordt uitgevoerd volgens de kwaliteitsnormen die wij als PBLQ stellen aan onze opdrachtuitvoering.

Marcel Bom

Marcel werkt al meer dan 30 jaar bij PBLQ en heeft in die periode vele overheidsprojecten- en organisaties beoordeeld, geadviseerd, begeleid, geïnitieerd en uitgevoerd. Marcel heeft aan de wieg gestaan van de datacommunicatie binnen de overheid, heeft vele audits en beoordelingen van informatiesystemen uitgevoerd en is in staat om complexe onderwerpen terug te brengen tot de essentie.

In de periode 2012 – 2013 heeft bij het ministerie van OCW en het Nationaal Archief geadviseerd bij enerzijds de financieringsvraag die toentertijd voor lag (ongeveer € 30 miljoen aan investering nodig voor DTR) en anderzijds de meer generieke vraag wat de impact van een 'digitale' overheid zal zijn op archivering. Overigens het onderwerp archivering/informatiebeheer was hem voor die tijd al niet onbekend en na die tijd ook zeker met regelmaat tegengekomen. Recentelijk nog in een opdracht voor het Stadsarchief Amsterdam in relatie tot de aanbesteding voor de vervanging van hun e-depot.

Judith Blijden

Judith werkt als adviseur bij PBLQ. Als juriste heeft zij interesse in complexe vraagstukken met zowel een juridische en bestuurlijke als technologische component. Zij heeft ervaring met vraagstukken over standaardisatie, onderzoek en het ontwikkelen van juridische beleidskaders voor data en informatie-uitwisseling.

Hiervoor werkte zij als adviseur auteursrecht en digitale cultuur bij Kennisland, denktank voor maatschappelijke vernieuwing, waar zij zich richtte op het verbeteren van toegang tot en (her)gebruik van cultuur en informatie. Namens Kennisland adviseerde zij Europeana over hoe zij hun juridische beleid - mét draagvlak onder de betrokken organisaties binnen Europa - konden verbeteren ten behoeve van de verzameling en ontsluiting van meer dan 50 miljoen digitale objecten

Paul Deurvorst

Paul helpt als adviseur, informatiearchitect en projectleider al meer dan 25 jaar organisaties met vraagstukken op het snijvlak van informatievoorziening en bedrijfsvoering. Hij heeft brede ervaring met onderzoek, informatieplanning, IT-governance/organisatie vraagstukken en ontwikkeling, implementatie en beheer van systemen. Hij overziet zowel strategische als operationele aspecten en weet bij ingewikkelde vraagstukken snel tot de kern te komen.

Een van zijn specialismen is informatiebeheer. Hij werkte mee aan diverse kosten-baten analyses op het gebied van digitale documenthuishouding en helpt momenteel een waterschap bij de inrichting en organisatie van digitaal archiefbeheer.

4.2 Referentie opdrachten

De adviseurs van PBLQ hebben toegang tot een uitgebreid netwerk van kennis en ervaring. De volgende tabel geeft een beeld van een aantal projecten die PBLQ recent heeft uitgevoerd en die vergelijkbaar zijn qua onderwerp of qua sector.

Opdrachtgever	Korte omschrijving
1 Ministerie van OCW	Onderzoek naar de impact van digitalisering (digitaal werken) van overheidsprocessen op archivering, alsmede een financiële toets op de financieringsvoorstellen van het NA op het verder vormgeven en realiseren van de Digitale Taak Rijksoverheid. Deze onderzoeken hebben in de periode 2012 en 2013 plaatsgevonden, en zijn mede aanleiding geweest tot het opzetten van het programma DTR, de verdere ontwikkeling van de e-depot daarbinnen alsook de vorming van het programma Archief2020.
2 Ministerie van OCW,	Kosten Baten Analyse van het meerjarenplan verbetering informatie-huishouding rijksoverheid. Onderzoek naar de effecten van een negental actielijnen waaronder archivering van e-mail, websites en berichtenapps, wob-tooling, actieve openbaarmaking en vervroegd overbrengen.
3 Stadsarchief Amsterdam	Uitvoeren van een 'businesscase' studie naar archivering in het digitale tijdperk, de rol en positie van het e-depot daarbinnen, alsook het vraagstuk over benodigde voorzieningen voor duurzaam informatiebeheer bij specifieke dienstonderdelen van de stad (bevolking, ruimte).
4 LOPAI	Ontwerp en Ontwikkeling van een programma van eisen waaraan een e-depot dient te voldoen. Het resultaat was de eerste versie van het document 'Eisen Duurzaam digitaal depot, E3D'
5 Min IenW, BZK	Diverse opdrachten in relatie de Omgevingswet en de ontwikkeling van de DSO (digitale stelsel omgevingswet), waaronder een onderzoek naar de impact van de ontwikkeling van de DSO op het archiveringsvraagstuk. Belangrijk onderdelen waren ondermeer de programma-governance alsook de governance voor de te realiseren voorzieningen voor de DSO.
6 Schadefonds Geweldsmisdrijven	Programmamanagement op het gehele veranderprogramma ten behoeve van de omslag binnen het primaire proces van 'papier leidend' naar 'digitaal leidend'. Onderdeel van dat programma betrof onder meer het opzetten van een duurzaam informatiebeheer bij de vorming van archieven, het uitvoeren van substitutie alsook het overbrengen van archieven naar het NA.
7 Waterschap Hollandse Delta	Projectleiding en advies bij het inrichten van het digitaal archief en het organiseren van het informatiebeheer. Opstellen architectuur digitaal en zaakgericht werken.
8 Gemeente Rotterdam	Onderzoek naar de impact van het wetsvoorstel open overheid op processen en vertaling naar benodigde functionaliteiten en technische voorzieningen.
9 Europeana.eu	Onderzoek naar het effect van het gebruik van de gestandaardiseerde rechteninformatie opgesteld door RightStatement.org en naar de juistheid naar de toepassing van deze vorm van standaardisatie op het Europeana.eu platform.
10 Europeana.eu	Advies over de hoe Europeana het juridische beleid kon verbeteren. In concreto, gaf ik advies over de implementatie van hun Data Exchange Agreement, Licensing framework en Publishing framework en had ik een coördinerende rol bij de implementatie van deze beleidsstukken.
11 Het Utrechts Archief	Plan van aanpak verbetering informatiebeheer. Vertaling van aanbevelingen uit eerdere onderzoeken naar concrete maatregelen.